

Впровадження планування діяльності промислового підприємства

Олександра Волкова

студентки групи Мен/Кл-19з,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: VolkovaOR@krok.edu.ua

Оксана Кириченко

Науковий керівник:

доктор економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,

ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,

e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,

ORCID: 0000-0001-5244-8323

Перехід від командно-адміністративної системи управління економікою до ринкових відносин і набуття українськими підприємствами господарської самостійності зумовили необхідність зміни системи планування на підприємстві, адаптації її до нових умов господарювання.

Недооцінка планування підприємницької діяльності в умовах ринку, зведення його до мінімуму, ігнорування або некомпетентне здійснення часто призводять до невиправданих економічних втрат і, в кінцевому рахунку, до банкрутства підприємств. Навіть у країні в цілому зберігається необхідність планування, і його не можна повністю замінити «невидимою регулюючою рукою» ринку.

Центральною ланкою процесу управління на будь-якому промисловому підприємстві є планування. Успішно працюючі підприємства здійснюють не тільки стратегічне (довгострокове) планування, а й детальну розробку оперативних (поточних) планів по кожному підрозділу і навіть робочому місцю. Практично вся система господарського управління і регулювання діяльності фірми будується на методах планування. Завершення одного етапу роботи служить початком наступного етапу. Зв'язати всі етапи виробничого процесу іншим методом без допомоги планування неможливо. Планування займає центральне місце в механізмі господарського управління як спосіб досягнення мети на основі збалансованості і послідовності виконання всіх виробничих операцій [2].

У вирішенні питань планування в Україні накопичено великий методологічний і практичний досвід, світова теорія і практика також пропонує безліч підходів до вирішення проблем планування, зокрема й умовах ринку. Але, незважаючи на кількість публікацій з планування, що збільшується останнім часом, є ряд невирішених і дискусійних проблем. Найбільш суттєві дослідження у сфері стратегічного планування висвітлено в роботах вітчизняних учених М. Білопольського, В. Гейця, Є. Данільової, В. Захарченко, Ю. Ліпец, О. Мних, О.Ковтун та ін. Із зарубіжних фахівців у теорію й методологію стратегічного планування вагомий внесок зробили І. Ансофф, Дж. Акофф, Р. Бранденбург, Дж. Стейнер, Дж. Гелбрейт, У. Кінг та ін. Проблеми формування ефективного стратегічного розвитку промислових підприємств на основі використання

інноваційних підходів знаходяться в центрі уваги дослідників.

В даний час багато вітчизняних підприємств зазнають труднощів з розвитком, а частина з них борються за виживання на ринку. Однією з головних причин такого стану справ є система планування непристосована до вкрай динамічних і нестабільних ринкових умов, нездатна забезпечити стабільний розвиток і зростання підприємств.

Саме планування діяльності підприємств виступає основою їх економічної незалежності, дозволяючи керувати бізнесом та запобігати ситуації, коли обставини керують бізнесом. При плануванні зменшується ступінь невизначеності ринкового середовища – плануючи, підприємство проясняє внутрішні та зовнішні умови діяльності, майбутнє стає більш певним [1]. Важливу роль грає планування й у відповідність до діяльності всіх структурних підрозділів підприємства, оскільки забезпечує спрямованість своєї діяльності до єдиної мети. Завдяки плануванню раціонально використовуються обмежені ресурси, забезпечується ритмічність роботи.

Сутність планування проявляється в конкретизації цілей розвитку підприємства і кожного підрозділу на встановлений період часу, їх ув'язку і інтегрування; визначенні господарських завдань, засобів їх досягнення, термінів і послідовності реалізації; виявленні матеріальних, трудових і фінансових ресурсів, необхідних для вирішення поставлених завдань. Так планування розуміється в широкому сенсі. У вузькому сенсі планування – це складання спеціальних документів-планів, що створюють основу для конкретних дій на всіх рівнях підприємства [3].

Головним завданням планування є оптимальне використання можливостей підприємства і запобігання помилкових дій, які можуть привести до зниження ефективності діяльності підприємства.

На підприємствах можуть реалізовуватися різні види планування. Структура планів визначається функціями підприємства та його внутрішньою адміністративно-господарською структурою. Залежно від цілей виділяють стратегічне і тактичне планування.

Стратегічне планування – це процес розробки стратегій, що забезпечує досягнення цілей підприємства в довгостроковій перспективі в умовах високої невизначеності зовнішнього середовища [2].

Тактичне планування – планування дій, які повинні представляти найбільш ефективні способи досягнення стратегічних цілей [3]. Воно нерозривно пов'язане зі стратегічним плануванням, так як служить для виконання стратегій і є їх уточненням, корекцією і доповненням. Цей вид планування передбачає розробку короткострокових планів і охоплює період часу до одного року.

Існує величезна різноманітність видів планів, що утворюють систему планів підприємства, яка визначається функціями і внутрішньою структурою підприємства. Ефективність і якість планування залежить від форми його підприємства і ступеня дотримання основних принципів планування.

Розвиток нових технологій, поява принципово нових товарів і ринків,

різкі коливання ринкового попиту і кон'юнктури визначають складність завдання розвитку сучасного виробництва. Тому для промислових підприємств необхідно концентруватися не тільки на внутрішньому стані справ, а й виробляти довгострокову стратегію поведінки. Насправді більшість українських підприємств ведуть свою діяльність без будь-якої стратегії, що рано чи пізно призводить їх до поразки в боротьбі за ринкову частку. Найчастіше це відбувається через помилки в плануванні, що не враховує зміни зовнішнього середовища підприємства. Також на українських підприємствах спостерігається відсутність кваліфікованих кадрів, здатних моделювати поведінку компанії в сучасних умовах господарювання, і збереження принципів діяльності відділів постачання і збуту, адаптованих до умов командно-адміністративної економіки.

Ключові слова: управління; управлінські технології; механізми управління.

Список використаних джерел

1. Казаченко Л. Д. Розвиток сучасних систем управління виробництвом. *Вісник ЧтУ*. 2020. №7. С. 16-22.
2. Ковтун О. І. Інноваційні стратегії підприємств: теоретико-методологічні засади // *Економіка України*. 2013. № 4. С. 44-56.
3. Ткаченко А. М., Казачков І. О. Еволюція систем планування господарської діяльності промислових підприємств. *Економічний вестник Донбасу*. 2019. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/evolyutsiya-sistem-planuvannya-gospodarskoyi-diyalnosti-promislovih-pidpriemstv> (дата звернення: 05.04.2022).